

Advies nr 26/2012 van 12 september 2012

Betreft: Adviesaanvraag betreffende het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, en van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen (CO-A-2012-037)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, ontvangen op 31/07/2012;

Gelet op het verslag van de heer Willem Debeuckelaere, Voorzitter;

Brengt op 12 september 2012 het volgend advies uit:

A. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Commissie ontving op 31/07/2012 een schrijven van de heer Pierre Crevits, Kabinetschef van de Staatssecretaris voor Mobiliteit, waarmee deze een advies vraagt over het "voorontwerp van wet tot wijziging van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, en van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen".

B. CONTEXT – DOELSTELLING VAN HET ONTWERP

2. De memorie van toelichting bij het voorontwerp vermeldt:

"Het afgelopen decennium slaagde ons land erin om het aantal doden op de weg met 44% terug te dringen tot 840 dodelijke verkeersslachtoffers in 2010. Ondanks de positieve evolutie werd de doelstelling om maximaal 750 doden op de Belgische wegen te tellen, in 2010 niet gehaald. In functie van het aantal dodelijke slachtoffers eind 2010 heeft de Staten-Generaal van 11 mei 2011, conform het voorstel van de Europese Commissie, een nieuwe doelstelling geformuleerd: het aantal verkeersdoden tegen 2020 doen dalen tot maximum 420. Gelet op de evolutie van de cijfers en de ambitieuze doelstelling voor 2020 is het van belang dat er doordachte maatregelen worden genomen die erop gericht zijn de lange termijndoelstellingen te halen."
3. Concreet voegt het hoofdstuk 2 wijzigingen toe aan de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, hoofdstuk 3 aan de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, hoofdstuk 4 aan de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen en hoofdstuk 5 aan de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen.
4. Overeenkomstig artikel 29 van de WVP wordt het advies van de Commissie betreffende de hoofdstukken 4 en 5 van het voorontwerp gevraagd.

5. Meer bepaald beogen de artikelen 22 en 24 van het voorontwerp van wet een uitbreiding van het gebruik van de automatisch werkende toestellen, bedoeld in artikel 62 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, om de respectievelijke overtredingen vast te stellen op de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen en op de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen.
6. Uit de bijkomende informatie die werd verstrekt door de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer blijkt dat de twee voormelde artikelen van het voorontwerp bedoeld zijn om het gebruik van de ANPR-camera's (Automatic Number Plate Recognition) wettelijk te omkaderen in het raam van de vaststelling van overtredingen op de technische eisen van voertuigen en op de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen. Het gaat om een systeem van automatische herkenning van nummerplaten.
7. Noch de memorie van toelichting, noch de commentaren bij de artikelen verduidelijken deze doelstelling. De Commissie verzoekt de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer deze verduidelijkingen ten minste toe te voegen aan het commentaar bij de betrokken artikelen in het voorontwerp.

C. TOEPASSING VAN DE WVP

8. Overeenkomstig artikel 1, § 1 van de WVP moet onder persoonsgegevens worden verstaan "iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon (...); als identificeerbaar wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificatienummer of van één of meer specifieke elementen die kenmerkend zijn voor zijn of haar fysieke, fysiologische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit".
Bijgevolg vormt de nummerplaat van een voertuig een persoonsgegeven.
9. De Commissie bevestigde overigens in meerdere adviezen dat de WVP van toepassing is op de verwerking van beelden op voorwaarde dat deze betrekking hebben op geïdentificeerde of identificeerbare personen of hun goederen¹.
In onderhavig geval vormt het gebruik van automatische toestellen een verwerking van persoonsgegevens aangezien een beeld van de nummerplaat wordt geregistreerd.

¹ Zie onder andere de adviezen nr. 14/95 van 7 juni 1995, 34/99 van 13 december 1999, 08/2006 van 12 april 2006 en 31/2006 van 26 juli 2006.

10. De Commissie beveelt aan om in de memorie van toelichting te verduidelijken dat de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (de zogenaamde camerawet) niet van toepassing is op de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's die geregeld worden door of krachtens een bijzondere wetgeving. Dit is het geval van de wet van 4 augustus 1996 betreffende de erkenning en het gebruik van bemande en onbemane automatisch werkende toestellen in het wegverkeer in aanwezigheid of afwezigheid van een bevoegd agent die in artikel 62 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer de mogelijkheid heeft toegevoegd om een beroep te doen op automatische toestellen in de strijd tegen verkeersovertredingen².
11. De Camerawet definieert overigens een bewakingscamera als "elk vast of mobiel observatiesysteem dat tot doel heeft misdrijven tegen personen of goederen of overlast in de zin van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet te voorkomen, vast te stellen of op te sporen, of de openbare orde te handhaven en dat hiervoor beelden verzamelt, verwerkt of bewaart"³. In onderhavig geval is de strijd tegen de niet-naleving van de technische eisen of de niet-verzekering van voertuigen die onder meer beoogd wordt door het voor advies voorgelegde voorontwerp van wet, niet als dusdanig inbegrepen in deze definitie van een bewakingscamera zodat het gebruik van vaste of mobiele ANPR-camera's voor deze doeleinden niet onderworpen is aan de camerawet⁴.

D. ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP

D.1. Opmerking

12. Het onderzoek van de Commissie beperkt zich tot de artikelen betreffende de verwerking van persoonsgegevens, met name de artikelen 22 en 24 van het onderzochte voorontwerp.

D.2. Voorstelling van de artikelen

Artikel 22

² Artikel 3, 2de lid van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's; zie Nota van 20 januari 2010 betreffende de wet tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's.

³ Artikel 2, 4° van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's.

⁴ Zie de Aanbeveling van de Commissie nr. 04/2012 van 29 februari 2012 voor een analyse van de problematiek van mobiele ANPR-camera's onderworpen aan de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's.

13. Dit artikel vervangt artikel 3, § 1, 2de lid van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen.

Het creëert de mogelijkheid voor de bevoegde agenten en officieren van de gerechtelijke politie belast met het opsporen van inbreuken op de voormelde wet, om gebruik te maken van de automatisch werkende toestellen bedoeld in artikel 62 van de wet van 16 maart 1998 betreffende de politie over het wegverkeer.

De commentaar bij het artikel vermeldt dat meer bepaald de niet-gekeurde voertuigen worden beoogd.

Artikel 24

14. Dit artikel voegt een alinea toe tussen het 1ste en 2de lid van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.
15. Het creëert de mogelijkheid voor de bevoegde ambtenaren en agenten om voor het vaststellen van overtredingen van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten gebruik te maken van de automatisch werkende toestellen bedoeld in artikel 62 van de wet van 16 maart 1998 betreffende de politie over het wegverkeer.

D.3. Doeleinden

16. Het voorontwerp breidt de mogelijkheid voor de bevoegde agenten uit om gebruik te maken van de automatisch werkende toestellen tot het vaststellen van andere overtredingen dan deze bedoeld in de wet van 16 maart 1998 betreffende de politie over het wegverkeer. In onderhavig geval beoogt de toevlucht tot deze instrumenten de vaststelling van overtredingen op de technische eisen van voertuigen en op de aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen.
17. De Commissie verduidelijkt dat zij op 22 maart 1994⁵ een gunstig advies verstrekke in het raam van de wet van 4 augustus 1996 betreffende de erkenning en het gebruik van bemande en onbemande automatisch werkende toestellen in het wegverkeer in aanwezigheid of afwezigheid van een bevoegd agent waarmee de mogelijkheid werd ingevoerd om gebruik te maken van automatisch werkende toestellen bedoeld in artikel 62 van de wet van 16 maart 1998 betreffende de politie over het wegverkeer.

⁵ Advies nr. 10/94 van 22 maart 1994.

18. Zo wordt in twee voorstellen van resolutie om efficiënter het probleem van het niet-verzekerd rijden aan te pakken gesteld "momenteel gebeurt er een soort van automatische opsporing [van niet-verzekerde voertuigen]. Mensen die hun verzekering niet betalen, worden via de gegevens van de databank Veridass (Waarborgfonds) en die van de verzekeringsmaatschappijen opgespoord. Zij krijgen de kans om zich in regel te stellen. Als zij zich niet in regel stellen, komen zij terecht op een lijst van niet-verzekerde voertuigen die wordt doorgegeven aan de politie. De politie kan dan bij controle het voertuig uit het verkeer houden. Meestal zal het proces-verbaal de betrokkene een bepaalde termijn geven om het bewijs te leveren dat hij in orde is met technische controle en verzekering"⁶.
19. Dezelfde parlementaire documenten bevestigen overigens dat het systeem met ANPR-camera's reeds wordt ingezet in de strijd tegen het niet-verzekerd rijden: "In het anonieme politievoertuig staan twee digitale camera's, waarmee nummerplaten van rijdende en geparkeerde voertuigen worden gelezen. Die camera's zijn [momenteel] verbonden met een terminal, die de gescande nummerplaten vergelijkt met nummerplaten uit de algemene databank van de politie. Daarin kan de lokale politie ook eigen gegevens beschikbaar stellen over gestolen voertuigen, veelplegers van drugsfeiten, personen zonder rij- of verzekeringsbewijs. Deze ANPR of « slimme camera's » worden op verschillende plaatsen ingezet, maar nog niet overal".
- De Commissie merkt bijgevolg op dat het belangrijk is dat de toevlucht tot dit procedé wettelijk wordt geregeld aangezien het voor de in het voorontwerp beoogde doeleinden niet onderworpen is aan de camerawet.
20. Zoals door de FOD Mobiliteit en Vervoer wordt bevestigd in het raam van de verstrekte bijkomende informatie, zal het gebruik van die camera's in de toekomst gebeuren in samenwerking met de Kruispuntbank van de Voertuigen in het raam van het MOVIBIS-project van de Federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer⁷. Deze databank werd gecreëerd door de wet van 19 mei 2010 houdende oprichting van de Kruispuntbank van de voertuigen. Het koninklijk uitvoeringsbesluit tot regeling van de uitwisseling van gegevens in het raam van deze databank en inwerkingtreding van de voormelde wet werd nog niet goedgekeurd. Een ontwerp werd aan de Commissie voorgelegd die een gunstig advies verstrekte mits rekening werd gehouden met een aantal opmerkingen⁸.

⁶ *Parlementaire voorbereiding*, Senaat, 2011-2012, nr. 5-1430/1 en *Parlementaire voorbereiding*, Kamer, 2010-2011, nr 53-1761/1: <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/53/1761/53K1761001.pdf>.

⁷ <http://www.polinfo.be/NewsView.aspx?contentdomains=POLICEB&id=VS201478393>.

⁸ Advies nr. 34/2011 van 21 december 2011.

Nogmaals, dit doeleinde wordt niet vermeld in de memorie van toelichting bij het voorontwerp noch in de commentaren bij de artikelen.

21. Artikel 62 van de wet van 16 maart 1998 betreffende de politie over het wegverkeer veroorlooft het gebruik van automatische toestellen in de strijd tegen verkeersovertredingen. De Commissie stelt vast dat de doeleinden van vaststelling van overtredingen tegen de technische eisen van voertuigen en op de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen beoogd door de artikelen 22 en 24 van het wetsontwerp bijdragen aan deze strijd en aan het openbaar belang.
22. Bijgevolg is de uitbreiding van het gebruik van deze automatische toestellen door bevoegde agenten voor de vaststelling van dit soort overtredingen rechtmatig en proportioneel ten opzichte van het beoogde doeleinde en dus conform aan artikel 4 van de WVP.
23. De Commissie herinnert eraan dat de ingezamelde beelden slechts mogen aangewend worden voor de doeleinden van vaststelling van de voormelde overtredingen.

D.4. Bewaring van de gegevens

24. Gelet op het doeleinde dat erin bestaat een overtreding vast te stellen op een welbepaald moment, mogen de gegevens slechts bewaard worden gedurende de tijd die nodig is om ze te vergelijken met de gekoppelde databank⁹.
25. Enkel in gevallen waar briefwisseling wordt gevoerd zullen het ingezamelde beeld en de daarbij horende gegevens bewaard mogen worden gedurende de tijd die nodig is voor de vervolging. In de andere gevallen moeten zij worden vernietigd.

D.5. Veiligheid van de gegevens

26. De verantwoordelijke voor de verwerking dient de vereiste technische en organisatorische maatregelen te nemen om de verwerkte persoonsgegevens te beveiligen¹⁰.
27. In het voorontwerp bevindt zich geen enkele verwijzing naar de na te leven regels in het raam van het gebruik van automatisch werkende toestellen zoals bedoeld in artikel 62 van de wet van 16 maart 1998 betreffende de politie over het wegverkeer.

⁹ Overeenkomstig artikel 4, 5° van de WVP.

¹⁰ Artikel 16 van de WVP.

De Commissie veronderstelt dat de verantwoordelijke voor de verwerking het Koninklijk besluit van 3 december 2006 betreffende de beveiliging van de opslag, de verwerking en de verzending van elektronische gegevens van meetwerktuigen zal toepassen en het advies dat zij daarover verstrekke op 12 juli 2006¹¹. Dit besluit voorziet in de nodige beveiligingen (coderingstechnieken) om de opslag, de verwerking en de doorgifte van elektronische gegevens van meetwerktuigen die bewijskracht hebben te beveiligen, onder meer deze van de automatisch werkende toestellen bedoeld in artikel 62 van de wet van 16 maart 1998 betreffende de politie over het wegverkeer.

In voormeld advies benadrukte de Commissie de naleving van het finaliteitsbeginsel en de passende maatregelen om de gerechtvaardigde belangen van de betrokkenen te verzekeren in het raam van geautomatiseerde beslissingen. De Commissie herhaalt deze opmerkingen in onderhavig advies.

28. Bovendien vormt de goedkeuring van de automatisch werkende toestellen bedoeld in artikel 62 van de wet van 16 maart 1998 betreffende de politie over het wegverkeer het voorwerp van het koninklijk besluit betreffende de goedkeuring de ijking en de installatie van de meettoestellen gebruikt om toezicht te houden op de naleving van de wet betreffende de politie over het wegverkeer en haar uitvoeringsbesluiten. Dit koninklijk besluit vormt eveneens een maatregel om de passende bescherming van de persoonsgegevens bij de inzameling van beelden van de nummerplaat te versterken en te verzekeren.

OM DEZE REDENEN,

Verstrekt de Commissie een gunstig advies over de tekst van het voorgelegde wetsontwerp op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de opmerkingen die geformuleerd werden in de punten 7, 10, 20 en 23 tot 27.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere

¹¹ Advies nr. 20/2006 van 12 juli 2006.